

Sygn. akt I CZ 18/07

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Zawada (przewodniczący)

SSN Zbigniew Strus

SSN Tadeusz Wiśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa W. K.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej "O." w W.

o zobowiązanie i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 kwietnia 2007 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 27 grudnia 2006 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2005 r. Sąd Okręgowy zwolnił powoda od kosztów sądowych w całości.

W dniu 12 lipca 2006 r. powód, reprezentowany przez adwokata, wniósł apelację od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 25 maja 2006 r. oddalającego powództwo. Postanowieniem z dnia 27 grudnia 2006 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powoda ze względu na nieopłacenie jej opłatą podstawową.

W zażaleniu skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, zarzucając naruszenie 130² § 3 i art. 328 § 2 w zw. z art. 361 k.p.c., błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia oraz oparcie go na przepisach art. 14 ust. 2 i 3 oraz art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), które są sprzeczne z art. 2, 32 ust. 1, 45 ust. 1, 77 ust. 2 i 78 Konstytucji RP.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) w wersji redakcyjnej obowiązującej przed dniem 10 marca 2007 r. (art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz.U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123).

W myśl art. 14 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, opłatę podstawową pobiera się od podlegających opłacie pism, o których mowa w art. 3 ust. 2, wnoszonych przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych przez sąd, chyba że ustawa stanowi inaczej. Wśród pism wymienionych w art. 3 ust. 2 powołanej ustawy mieści się apelacja. W rozpoznawanej sprawie powód korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych w całości, a zatem spoczywał na nim obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej od przedmiotowej apelacji.

Odnosząc się do podniesionego w zażaleniu zarzutu niekonstytucyjności przepisów wprowadzających obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej od pisma

wnoszonego pisma przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych w zakresie opłacenia tego pisma, należy zauważyć, że stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów rangi ustawowej leży poza kompetencją Sądu Najwyższego, należąc do wyłącznej kompetencji Trybunału Konstytucyjnego (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2004 r., III CK 536/02, niepubl., i z dnia 16 kwietnia 2004 r., I CK 291/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 71, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2002 r., III CKN 326/01, niepubl., oraz wyrok pełnego składu Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r., P 4/99, OTK 2001, nr 1, poz. 5). Sąd Najwyższy w obecnym składzie nie dostrzega jednak potrzeby występowania o zbadanie zgodności z Konstytucją RP zakwestionowanych przez skarżącego przepisów ustawy o kosztach sądowych. Realizują one bowiem obowiązującą w polskim porządku prawnym zasadę odpłatności postępowania cywilnego, opłata podstawowa zaś ustalona została w takiej wysokości - relatywnie niskiej - że zasadniczo nie pozbawia nikogo prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), w tym prawa do zaskarżania orzeczeń sądu pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji RP) w ramach dwuinstancyjnego postępowania sądowego (art. 176 Konstytucji RP). Niezasadne jest również twierdzenie, że obowiązek uiszczania opłaty podstawowej godzi w konstytucyjną zasadę równości wobec prawa (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP), gdyż dotyczy wyłącznie stron zwolnionych od kosztów sądowych przez sąd, a nie obejmuje stron zwolnionych od tych kosztów w ustawie. Za istotę równości w rozumieniu art. 32 ust. 1 Konstytucji RP uważać należy równe traktowanie adresatów norm, którzy charakteryzują się w równym stopniu określoną cechą prawnie relewantną. W grupie tych podmiotów niedopuszczalne jest przy tym różnicowanie, czy to dyskryminujące, czy faworyzujące (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2006 r., P 15/05, OTK-A 2006, nr 11, poz. 171). Okoliczności uzasadniające zwolnienie od kosztów sądowych przez sąd różnią się tymczasem istotnie od kryteriów zastosowanych przez prawodawcę przy wprowadzaniu zwolnienia ustawowego. O ile bowiem jedyną przesłanką zwolnienia przez sąd od kosztów sądowych jest sytuacja majątkowa strony, o tyle ustawowe zwolnienie od kosztów lub opłat sądowych wprowadzono w oparciu o kryteria podmiotowe lub przedmiotowe, niezwiązane bezpośrednio z sytuacją majątkową strony (art. 95 i 96

ustawy o kosztach sądowych). Uzasadnienia nie znajduje także pogląd skarżącego o sprzeczności analizowanych przepisów z art. 2 Konstytucji RP.

Wbrew stanowisku skarżącego należy także przyjąć, że opłata podstawowa określona w art. 14 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych jest opłatą w wysokości stałej w rozumieniu art. 130² § 3 k.p.c. Stanowisko to reprezentowane jest w zasadzie jednolicie w judykaturze Sądu Najwyższego (por. np. uchwały z dnia 26 września 2006 r., II UZP 11/06, Biuletyn SN 2006, nr 9, s. 15, z dnia 13 października 2006 r., III CZP 75/06, Biuletyn SN 2006, nr 10, s. 10, z dnia 21 listopada 2006 r., III CZP 109/06, Biuletyn SN 2006, nr 11, s. 13, i z dnia 10 stycznia 2007 r., III CZP 134/06, Biuletyn SN 2007, nr 1, s. 10) i skład rozpoznający zażalenie powoda w pełni je podziela. W konsekwencji, nieuiszczenie opłaty podstawowej od środka zaskarżenia lub środka odwoławczego (apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, sprzeciwu od wyroku zaocznego, zarzutów od nakazu zapłaty, skargi na orzeczenie referendarza sądowego) wniesionego przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego reprezentującego stronę zwolnioną od kosztów sądowych w zakresie opłacenia tego środka skutkuje jego odrzuceniem. Taką sankcję zastosował trafnie Sąd drugiej instancji w zaskarżonym postanowieniu.

Skarżący zarzucił ponadto Sądowi Apelacyjnemu naruszenie art. 328 § 2 w zw. z art. 361 k.p.c. oraz błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia. Zarzuty te wiążą się z zawarciem w treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia obszernego fragmentu – liczącego jedną całą stronę – nie odnoszącego się do realiów procesowych sprawy, w której doszło do wydania zaskarżonego postanowienia. Nawet pobieżny ogląd tego fragmentu uzasadnienia prowadzi do wniosku, że chodzi tu o część uzasadnienia orzeczenia wydanego w innej sprawie i toczącej się między innymi stronami. Zgodzić się trzeba ze skarżącym, że sytuacja taka nie powinna mieć miejsca. Zauważyć należy, że Sąd Okręgowy – mimo określonej treści zażalenia – nie zadbał też o ewentualne sprostowanie omawianego uzasadnienia, aczkolwiek była ku temu stosowna sposobność, jak też i podstawa prawna. Niezależnie jednak od tego, czy ta oczywista omyłka była wynikiem przeoczenia Sądu drugiej instancji, czy też błędnego wszycia

uzasadnienia do akt przez pracownika sekretariatu Sądu, należy stwierdzić, że pozostałe strony uzasadnienia stanowią spójną całość i zawierają wszelkie elementy wymagane przez art. 328 § 2 k.p.c., umożliwiając dokonanie kontroli instancyjnej zaskarżonego postanowienia. Nie ma ponadto żadnych podstaw do stwierdzenia, że ustalenia zawarte na zbędnej stronie i dotyczące innej sprawy wywarły jakikolwiek wpływ na treść kwestionowanego w zażaleniu rozstrzygnięcia.

Z podanych względów, na podstawie art. 398¹⁴ i 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy oddalił zażalenie.